

ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ЗБОРІВ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ВПРАВ

З досвіду роботи класного керівника

О. А. Єгорова, учитель початкових класів, спеціаліст I категорії, ЗОШ № 158, м. Харків

У сім'ї закладається коріння, з якого виростають потім і гілки, і квіти, і плоди. Сім'я — це джерело, водами якого живиться повноводна річка нашої держави.

Кожним батьківським зборам передують копітка підготовча, цілеспрямована робота, що передбачає такі моменти:

- обирання актуальної теми заходу;
- визначення поточної та кінцевої мети зборів;
- проведення опитувань, мікродосліджень серед учнів та батьків;
- визначення виду використання форм роботи, їхніх принципів та послідовності;
- повідомлення, запрошення батьків та інших учасників зборів (*фахівці, шкільний психолог, учителі, представники адміністрації освітнього закладу, керівники гуртків та секцій тощо*);
- обладнання та оформлення місця проведення зборів.

Тему батьківських зборів не можна обрати спонтанно. Певна тема, як правило, визначається відповідним напрямом у роботі класного керівника, бажано, в активній співпраці з батьками. Будь-які батьківські збори мають містити низку обов'язкових компонентів.

Першим поміж таких компонентів є *аналіз навчальних досягнень* учнів класу. У цій частині зборів учитель ознайомлює батьків тільки із загальними результатами навчальної діяльності своїх підопічних як спільноти класу. Відповіді на приватні запитання слід давати окремо, пізніше, в ході індивідуального спілкування з батьками.

Важливим та необхідним є також *ознайомлення батьків зі станом соціально-емоційної атмосфери* класу. Педагог повідомляє результатами спостережень за поведінкою дітей у різноманітних

шкільних ситуаціях, взаєминами в класному колективі.

Ще один компонент зборів, що не можна залишити поза увагою, — це *психолого-педагогічна просвіта*. Підвищення рівня виховної компетентності батьків — одне з найважливіших завдань педагога.

Традиційною складовою спілкування з батьками на зборах є *спільне обговорення організаційних питань* (наприклад, з приводу проведення екскурсій, класних святкових заходів, придбання необхідного обладнання, навчальних посібників тощо). Ця частина зборів, на мою думку, передбачає звітність про проведenu роботу та повідомлення інформації про намічені заходи, справи класу.

Готуючись до проведення батьківських зборів, продумую також організацію явки батьків: повідомляю і запрошую матусь і татусів на такий захід двічі (за 2–3 тижні до проведення зборів та безпосередньо за 3–4 дні з метою підтвердження інформації про дату та час проведення). Недостатньо лише зробити запис про заплановані збори в щоденниках учнів, слід приділити більше уваги до забезпечення відвідуваності батьків (*наприклад, оформити квитки-запрошення*).

На створення сприятливої атмосфери під час зборів відповідно впливає і належне оформлення класу. На дошці або у вигляді презентації записую назву теми зустрічі з батьками, епіграф, цитати-вислови видатних людей, що стосуються запланованої для обговорення проблеми. Доцільно використовувати й наочний матеріал — плакати, заздалегідь приготовлені учнями роботи, поради-пам'ятки тощо. Обов'язково дбаю про папір, ручки, олівці для батьків. Стільці та столи в приміщенні розставляю відповідно до обраної форми проведення заходу.

Дуже зручною і такою формою роботи, що подобається батькам, є робота в групах.

На початку року намагаюся скласти орієнтовну тематику батьківських зборів. Спробувала нову форму роботи з батьками: урок + батьківські збори + виховний захід. Вона дуже сподобалась і мені, і дітям, і батькам.

ІНТЕРАКТИВНІ ВПРАВИ

САДЖАЄМО САД

*Добрі слова — це сади,
Добрі слова — коріння,
Добрі думки — квіти,
Добрі справи — плоди.*

Мета: показати батькам і дітям, що необхідно бути добрими та милосердними; довести, що на літературних творах можна виховувати справжню людину, що багато залежить від прикладу батьків.

Робота серед учнів і батьків проводиться в парах. У кожній парі — деревце (*у дітей — біле, у батьків — різнокольорове*).

Завдання для дітей. На гілках дерева написати важливі слова у житті (*злагода, друзі, мир, життя, добро...*) і слова, що заважають у житті (*образи, хвороби, відсутність друзів...*). Усі слова діти пишуть різними кольорами. Коли роботу завершено, «саджають» дерева (*прикріплюють на дошці*).

Завдання для батьків. На коріннях, гілках написати, якими вони бачать своїх дітей у майбутньому (*веселі, розумні, дружні...*). Батьки теж «саджають» дерева.

Підсумок. Який чудовий сад ми посадили! Кожне маленьке деревце виросте добрим, міцним і розумним, тому що біля нього завжди буде могутнє, мудре дерево (*батьки*).

ЧАРІВНА КВІТКА

Мета: показати батькам, що в учнівському колективі необхідно бачити не тільки свою дитину, але й інших дітей класу; продовжити формувати колектив батьків, дружні стосунки між ними; налагодити співпрацю так, щоб учнівський та батьківський колектив був як одне ціле.

Батьки працюють у групах. У кожній групі — пелюстка (*як у квітки-семицвітки*).

Завдання. Обговорити, що необхідно зробити батькам, щоб об'єднатися у шкільну родину; як допомогти вчителю та дітям сформувати єдиний колектив батьків та дітей.

Усі побажання батьки пишуть на пелюстках. Потім лідер кожної групи розповідає та пояснює, що написано на пелюстці, і прикріплює на дошку, де вже розташована серединка квітки з надписом «Наш клас». Наприкінці батьківських зборів маємо «Чарівну квітку».

Підсумок. Усе, що написали, можна виконати, необхідно лише мати бажання, з любов'ю і повагою ставитися одне до одного.

КАЗКИ

Мета: допомогти батькам поринути у казковий світ дитинства; спробувати дізнатися, що батьки знають про навчання дітей, як уявляють шкільне життя учнів.

Робота в групах. Кожна група намагається скласти казку про клас та намалювати малюнок на аркуші паперу (*формат А3*). Після завершення роботи лідер кожної групи розповідає казку, малюнок вішає на дошку.

Ці казки обов'язково повинні послухати діти. Найкраще момент розповідання казок зафіксувати, а потім показати дітям.

Зразок. У далекому казковому королівстві жила фея. Щороку вона облітала свої володіння й спостерігала за дітьми, звірятами, квітами. Одного разу вона зазирнула у віконце нашого класу й побачила там дітей, схожих на гномиків. Фея була дуже здивована, тому що в цьому класі зібралися найталановитіші. Хтось уміє добре рахувати, у когось виходить красиво писати, і всі вміють читати. А ще вони співають, танцюють, малюють, виготовляють власноруч поробки. І всього цього їх навчила добра, мудра принцеса. Замислилася фея — таким дітям необхідно подарувати подарунки, щоб наступного року вони ще краще вчилися й були найдружнішим класом. Відтоді фея часто прилітала до дітей у клас, спостерігала за ними й милувалася їхніми успіхами.

Підсумок. Діти повинні знати, що їхні батьки цікавляться ними, їхнім навчанням.

РУКА В РУЦІ

Мета: виявити, наскільки добре батьки знають своїх дітей; з'ясувати, чого саме бракує батькам у стосунках з дітьми; дати поради (*у вигляді пам'яток*) батькам щодо того, як спілкуватися з дитиною, розуміти її та надавати своєчасну допомогу.

Спочатку роботу проваджу з дітьми. У кожного — вирізана долонька, на кожному пальчику якої слід написати відповідь на п'ять запитань.

1. Хто твої друзі?
2. Який урок тобі подобається?
3. Чи сварять тебе батьки за погану оцінку?
4. Чим любиш займатися?
5. Твої мрії?

На ці запитання відповідають батьки (*стосовно дитини*). Потім батькам роздають долоні дітей, і вони порівнюють відповіді.

Підсумок. Батьки усвідомлюють, наскільки добре вони знають чи не знають своїх дітей, на яких моментах потрібно концентрувати увагу під час спілкування з дитиною; роблять для себе висновки, що необхідно частіше обговорювати шкільні проблеми та довіряти одне одному.

ЛИСТ У МАЙБУТНЄ

Мета: допомогти зрозуміти батькам, що кожний рік для дитини — це рік змін; довести, що те, якими саме це будуть зміни, залежить від батьків, які повинні працювати разом із учителем; ознайомити батьків із типовими труднощами, що доводиться долати молодшому школяреві в навчальній діяльності.

Учитель починає батьківські збори зі слів: «Доброго дня, шановні батьки! Сьогодні ми знову зібралися разом, щоб обговорити ще одну важливу тему, пов'язану з нашими дітьми.

Якщо б я зараз вас запитала, якою б ви хотіли бачити свою дитину в майбутньому, років, скажімо, через п'ятнадцять, ви, певно, відповіли б, що в першу чергу — здоровою та щасливою. Проте, мабуть, будь-яка мати, будь-який батько хотіли б також бачити свою дитину успішною, розумною, освіченою.

Про те, що ми зможемо зробити сьогодні для того, щоб наші діти краще навчалися та інтелектуально розвивалися, напишемо їм лист у майбутнє».

(Краще такий лист писати на початку навчального року. У ньому батьки висловлюють бажання, а деякі сподіваються на те, що дитина виросте особистісно, що досягне конкретної мети.)

Зразок:

Дорогий мій синку!

Пишу тобі цей лист у вересні 2017 року. Я хочу побажати, щоб ти став уважним, терплячим і розумним хлопчиком. Намагайся виправити деякі недоліки у своєму характері й поведінці. Я певна: ти зможеш! Я бажаю, щоб ти, мій син, завжди залишався моєю радістю й гордістю.

Твоя мама

Листи читають батьки разом із дітьми наприкінці навчального року, разом радіють, або розміркують,

вують, над чим варто працювати. Ці батьківські збори бажано проводити з батьками та дітьми разом.

Підсумок. Дорослі повинні знати: щоб дитина не зупинялася на півшляху до знань, щоб вона дійшла до мети, батьки не мають права лишатися осторонь, а повинні завжди перебувати з нею поруч.

ЗНАЙОМСТВО

Мета: довести батькам, що важливо знати не тільки дітей класу, але й їхніх батьків; показати, що стосунки між батьками впливають на стосунки між дітьми.

Як правило, батьки тримаються окремо одне від одного, намагаються менше спілкуватися між собою, тому виникають різні ситуації, розв'язати які можна тільки разом на батьківських зборах.

Учитель читає характеристику учня, за якою батьки повинні впізнати, чия це дитина. У характеристиці обов'язково мають бути згадані якості, що має тільки ця дитина. Батьки, які впізнали свою дитину, виходять, утворюють коло, обов'язково беруться за руки. Протягом батьківських зборів усі батьки в групах розповідають про себе: чим люблять займатися (*фільми, книги, походи, цікаві історії*). Батьки усвідомлюють, що між ними багато спільного, що можна спілкуватися, дружити родинами, допомагати одне одному. (*Усі розповіді батьків повинні звучати тільки з усмішкою, нести позитив.*)

Підсумок. Дружні стосунки між батьками сприяють розвитку інтелектуального і творчого потенціалу дитини.

Намагаюся на кожних батьківських зборах довести, що попереду багато днів, що належить присвятити спільним справам та розвагам і просто щирому спілкуванню з дітьми. Спілкуючись зі своїми доньками та синами, батькам обов'язково слід подбати про вироблення в дітях уміння любити та прощати, співчувати і творити добро. Люблячі батьки мають не шкодувати вільної хвилини на те, щоб у душі дитини відкрилися джерела доброти, краси, великодушності, допомагати дитині знаходити моральні маяки для своєї подорожі життям.

Наостанок хочу процитувати слова видатного грузинського педагога Ш. О. Амонашвілі: «Якщо люди самі не вміють літати, хай навчать літати своїх дітей. При цьому літати високо, стрімко, далеко, красиво. І настане час, коли діти розкриють крила і злетять. А дорослі хай просто попрямують за дітьми, щоб забезпечити їх від падіння. І тоді помітять, що, виявляється, вони теж злетіли...».